

Veličasten je naš narod v svoji tisočletni zgodovini trpljenja. Velik je po svojih močeh - velikanih, junak po svojih junakih.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Izhajajo vsak četrtek za sledečo nedeljo

Letna naročnina:
na posamezni naslov
30 din, na skupni 24 din,
za inozemstvo 72 din,
z Marijinim L. 100 din,
za Ameriko 3 dolare

Štev. položnice 11-806

Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črenšovcih

Po ameriških volitvah

Prejšnji teden je bil po neverjetno razgibanem volilnem boju izvoljen ameriški predsednik. Ne samo Amerika sama, ampak tudi evropske države so z mrzlično napetostjo pričakovale izid ameriških volitev, tako da so vesti o letalskih napadih vojskujočih se držav stopile za trenutek v ozadje. Marsikje je tlela tiha želja, naj bi zmagal prejšnji predsednik, kakor da bi se dobro zavedali, da je ta volilni dan odločilen tudi za evropske države.

Roosevelt je že torej tretjič zmagal. Roosevelt je prvi ameriški predsednik, ki je bil trikrat po vrsti izvoljen. Roosevelt je velik prijatelj Anglije. Kot prepričan pristaš malega človeka je videl v boju Nemčije in Italije zoper Anglijo in Francijo ne samo boj različnih državnih skupin za politično nadvlado v Evropi, ampak vseobsejni boj, ki je naperjen proti takemu načinu vladanja, kjer bi prišla ljudska volja do izraza. On je vedno jasno naglašal, da so zapadne evropske ljudovlade je predstraža ameriške ljudovlade. Če pade ta predstraža, potem pride tudi obstoj Amerike v resno nevarnost.

Posrečilo se mu je, da je prepričal večino ameriškega ljudstva, da se mora Amerika na veliko in hitro pripravljati za svojo varnost in sicer s tem, če pošljejo Angliji takojšnjo in čim večjo pomoč. To je nujno potrebno za Združene ameriške države.

Posrečilo se mu je celo, da je uvedel proti stoletni ameriški navadi splošno vojaško dolžnost. Ameriški kongres (parlament) mu je dal na razpolago ogromne vsote za oboroževanje.

Vendar gleda svet na ta ameriški oboroževalni razvoj z veliko skrbjo. Tudi v Ameriki mnogi poudarjajo, naj se ameriška politika omeji le na Ameriko samo in njene potrebe. Oni namreč vidijo v preveliki navezanosti na Anglijo in v vmešavanju Amerike v evropsko vojno veliko nevarnost, da se utegnejo dogodki 1917. leta morda zopet ponoviti. To se pravi, da bo Amerika zopet potegnena v vojni metež. Zato je šel Rooseveltov protikandidat Willkie kot zastopnik republikancev z zelo dobrimi izgledi v volilni boj. Zdelo se je, da bo zbral vse ljudi okrog sebe, ki stremijo za tem, da bi se Amerika omejila le na svoje ozemlje. In zato ni čudno, da se je vedno bolj večalo število njegovih pristašev kljub temu, da on osebno niti v govorništvo niti v drugih prednostih ne dosega Roosevelta. Willkie je takoj spredel, da bi morda dobil zmago le na ta način, če se mu posreči pridobiti vsaj del onih volilcev, ki so za pomoč Angliji. In teh je bila ogromna večina in vsi za Roosevelta. Zato je začel na volilnih shodih v svojih govorih vedno bolj naglašati svoje prijateljstvo do Anglije in je obljubljal, da bo hitro in učinkovito pomagal Angliji. Na ta način si je Willkie pridobil veliko pristašev, ki jih je odtrgal od Rooseveltovega tabora. Zato so tudi v Evropi bili prepričani, da noben zmagovalec tokrat ne bo odnesel pretežne večine.

In kljub temu je bilo pri volitvah presenečenje. Sedaj je kocka padla. Roosevelt je zopet za štiri leta predsednik Združenih ameriških držav. Za njim stoji prek 100 milijonov ljudi, dežela, ki ima neizčrpne zaklade dobrin in gospodarskih sirovin. To še poveča v današnjih časih Rooseveltovo osebnost in daje tudi tehtnost njegovim besedam. Upamo, da ne bo po svoji zopetni izvolitvi prilival olja na ogenj evropske vojne, ampak da bo tudi sedaj vedno poudarjal, da mora priti mir človeštva na podlagi pravičnosti.

Za vrnitev premoženja naših izseljencev v Franciji, Belgiji in Holandiji

Na prošnja ravnatelja ljubljanskega Rafaela in predsednika našega Rafaela je bila za povratek naših izseljencev iz Francije sprejeta tudi sledeča resolucija na obnem zboru Rafaelove družbe v Ljubljani 28. oktobra 1940.

Gospod dr. Srdjan Budisavljevič, minister soc. politike in nar. zdravja, BEOGRAD

Mnogopoštovani gospod minister!

Občni zbor Družbe sv. Rafaela in Slovenske izseljenske zbornice dne 28. oktobra 1940 je sklenil sledečo resolucijo:

V Franciji, Belgiji in Holandiji imamo Slovenci nekako 13 do 14 tisoč izseljencev, ki so zašli z okupacijo teh držav v zelo velike težave, stiske in trpljenja. Večinoma so izgubili popolnoma vse svoje premoženje, ko so morali nenadoma bežati in pustiti vse. Veliko izmed njih jih je sedaj v velikem trpljenju in težavah in obupno kličejo in prosijo domovino za pomoč. Slovenski narod sliši te klice. Vendar, ker je vsa izseljenska služba še centralizirana v Beogradu pri Vašem socialnem ministrstvu, Slovenci sami ničesar ne morejo storiti. Zato Vas občni zbor prosi, gospod minister, da takoj imenujete v Ljubljani posebno komisijo, sestojčo iz zastopnikov Kr. banske uprave, slovenskih izseljenskih organizacij, da preiščejo celo zadevo in skušajo najti primerno rešitev. Prosim Vas, da financirate to komisijo in da daste iz izseljenskega fonda na razpolago toliko sredstev, da rešimo naše ljudi iz težkega položaja v katerem so.

Občni zbor je prepričan, da že prestiž naše države zahteva, da ne pustimo naših ljudi v tujini, da stradajo in nadlegujejo z beračenjem državo, ki je sama v velikih stiskah.

Mohorjeva družba odlikovana

Po osemdesetletnem delovanju je dobila Mohorjeva družba najvišje odlikovanje, ki ga more država podeliti takim ustanovam, namreč red svetega Save I. stopnje. Priznati moramo, da je Mohorjeva družba dala slovenskemu ljudstvu narodno izobrazbo in mu ohranila krščansko omiko. Razposlala je v teku 80 let 21 milijonov knjig med slovenski narod, med vse plasti: izobražence in kmete, mesta iz vasi. Zato se je pretekli pondeljek zbralo v Celju na slavnostno sejo vodstvo Mohorjeve družbe. Na seji so bili tudi delavci in predstavniki cerkvenih in vojaških oblasti. Slovenski ban dr. M. Natlačen je nato v lepih besedah orisal velik pomen Mohorjeve družbe za slovenski narod in nato izročil omenjeno odlikovanje predsedniku družbe prelatu dr. F. Cukali.

Kakor vemo, je ustanovitelj družbe svetniški škof Slomšek, ki jo je l. 1860. priklical v življenje. Ni brez

pomena tudi to, da je danes pokrovitelj te družbe lavantinski škof dr. Ivan Tomažič, ki je naslednik Slomškove škofije v Mariboru. Mohorjeva družba ima brez dvoma največjo zaslug tudi v tem, da je naučila vse Slovence slovenski čitati, tudi nas, prekmurske Slovence. Vemo, da so naši ljudje skrivno segali po Mohorjevih knjigah in jih takorekoč tihotapili v svoje hiše v času najhujšega madžarskega preganjanja in pritiska. Brez dvoma so tudi iz teh knjig črpali svojo narodno zavednost in žilavost, da niso klonili pred nasilnim madžarskim zatiranjem. Tudi mi želimo, kakor je zaključil g. ban svoj govor, naj družba sv. Mohorja tudi vse prihodnje čase z največjimi uspehi dela za kulturni napredek slovenskega naroda, da bo izobražen, zaveden in npravo zdrav in svoboden, zvesto vdan Bogu in svojemu kralju in kot močan steber trdno stal na tleh ljubljene jugoslovanske države.

Odločen nastop Jugoslavije zaradi bombardiranja Bitolja.

Poročevalski urad Avala iz Beograda je izdala naslednje uradno poročilo: Z ozirom na bombardiranje Bitolja ter v pričakovanju, da se preiskava, ki je v teku, konča, je vlada storila potrebne korake pri vladah v Atenah, v Rimu in Londonu ter razložila ta primer kršitve jugoslovanskega ozemlja od strani oboroženih sil ene vojskujočih držav, katere vojaki so zaposleni na grško-albanski meji.

Kraljevska vlada je opozorila vojskujoče se države na posledice, ki bi jih ponovitev takšnih neljubih dogodkov mogla imeti. Izrazila je upanje, da bodo od njihove strani izdani ukrepi, da se takšni incidenti (vpadi) ne bi več ponovili. Kr. vlada si je pridržala pravico, da po izvidu preiskave pozneje stavi zahteve za pravično povrnitev osebne in stvarne škode, ki je bila s tem bombardiranjem prizadejana.

Kako velika je grška vojska.

Grška vojska je štela v trenutku, ko se je začela vojna med Italijo in Grčijo 80.000 mož, dočim jih lahko v slučaju vojne mobilizira okoli 600.000 mož. Po najnovejših poročilih, Grki to tudi sami trdijo, se je njihova mobilizacija v redu izvršila in imajo sedaj na bojišču nad pol milijona vojakov. Grško zračno brodogojstvo je štelo

v začetku sovražnosti 10 grup, ki je obsegala vsaka po tri letalske oddelke. V zadnjem času pa je bilo grško letalstvo zelo okrepljeno, z lastnimi, zlasti pa še z angleškimi letali. Vojna mornarica šteje 34 ladje različnih tipov: križarke, rušilci, torpedovke in podmornice. Grško trgovsko brodogojstvo pa šteje 598 parnikov in motornih ladij.

Sedaj ima Roosevelt zgodovinsko priliko, da izkaže zlasti težko preizkušenim malim narodom pomoč in prinese mir. Takrat ma bodo milijoni človeštva iz dna srca peli hvalo. Kajti vsi narodi, zlasti še mali narodi, ki so prišli do svojih narodnih pravic ravno s pomočjo Amerike šele po svetovni vojni, si iskreno želijo trajen in trden mir.

Vendar vsi narodi na tistem domnevajo in čutijo, da bo konec dolgotrajne vojne pripravil zrela tla za vsakovrstna prevratna gibanja in takrat gorje Evropi in njeni kulturi in malim narodom! Zato oči malih narodov z velikimi upi gledajo v Ameriko. Kajti sovjetski mogotci v Kremli se poželijo obračajo k razrvani Evropi...

Politične vesti

Franklin Roosevelt izvoljen tretjič za predsednika Združenih ameriških držav. Ljudstvo Združenih ameriških držav je z veliko večino izvolilo Franklina Roosevelta za predsednika v zaupanju, da jih bo vodil varno skozi težke čase. Izmed 60 milijonov volilcev jih glasovalo več kot 47 milijonov. Zanimivo je, da volilci Hyde Parka, ki je rojstno mesto Rooseveltovo in kjer ima tudi svoje posestvo, ter se najraje mudi, niso glasovali za njega, ampak za njegovega nasprotnika Willkieja. Za Roosevelta je glasovalo 25.956.562 volilcev, za Willkieja pa 21.591.182 volilcev. Tako da je Roosevelt zmagal izmed 48 Združenih držav v 39 državah z veliko večino. Dozdaj se še nikdar v zgodovini Amerike ni zgodilo, da bi kateri predsednik bil trikrat zaporedoma izvoljen za predsednika Združenih držav. Te ameriške volitve, ki so bile zelo razgibane in zanimive, so stale obe stranki čez 160 milijonov dolarjev (5 milijard 580 milijonov dinarjev).

Prve javne besede Rooseveltove po svoji izvolitvi so bile, da sme Anglija z vso gotovostjo računati na polovico celotne ameriške proizvodnje orožja.

Ogromne vsote za oboroževanje. Ameriški državni tajnik Morgenthau je izjavil, da bo ameriška vlada dovolila za nadaljnje oboroževanje še 120 milijard dolarjev in dodal, da se bodo Združene ameriške države začele šele sedaj po volitvah oboroževati.

Irska odklonila Angliji oporišča na svoji obali. Predsednik Irske de Valera je izjavil, da Irska ne bo dovolila Angliji na svoji obali nobenih oporišč v borbi proti nemškim podmornicam. Irska je nevtralna in dokler je nevtralna, ne bo svojih pomorskih oporišč nikomur posojevala, ker hoče Irska na vsak način ostati izven sedanje vojne. Seveda je to v veliko škodo angleški pomorski trgovini, ker na ta način nima zadostne možnosti, da bi dovolj ščitila svoje brodovje pred napadi nemških podmornic.

Chamberlain umrl. Bivši angleški ministerski predsednik Chamberlain, ki se je mudil na svojem posestvu ne daleč od Londona, je umrl za pljučnico in vodenico. Chamberlain si je veliko prizadeval, da bi mirno rešil sedanje mednarodne spore.

Nemške čete prihajajo v Romunijo v vedno večjem številu. Neke radijske postaje poudarjajo, da nemške čete še vedno prihajajo v Romunijo in da se bodo v kratkem začele vojaške vaje z novim orožjem, ki ga je dobila Romunija.

Bolgarija je sicer objavila svojo nevtralnost (nevmešavanje v vojno), a je bolgarsko časopisje začelo zahtevati spremembo meja.

Turčija bi morala iti Grčiji na pomoč, a na je željo Anglije ostala mirna. Pač pa je postavila na bolgarsko mejo oborožene čete, ki naj stražijo zadržanje Bolgarije. Tako da je pravzaprav od Bolgarije odvisno, če bo Turčija šla v vojno ali ne.

Rdeči zunanji minister Molotov v Berlinu. Predsednik sovjetske vlade in zunanji minister Molotov je odpotoval v Berlin, kjer ostane tri dni. Nemški zunanji minister Ribbentrop mu je šel do meje nasproti. Pravijo, da pride tudi italijanski zunanji minister Ciano na ta sestanek. Brez dvoma ima ta sestanek pomen v tem, da se okrepi zveza med Nemčijo in boljševiško Rusijo in napravijo skupni načrt zoper Ameriko.

Nedela

po Risalaj dvajseta i šesta

Nebesko kraljestvo je spodobno gorčičnomi zrnji, štero je vzeo človek i posejao na svojoj njivi. To je toti najmenše zmed vseh semenj, gda pa zraste, je vekše kak zelenje i postane drevo, tak, da priletijo ptice nebeske i prebivajo na njegovih vekaj.

I ešče drugo priliko njim je povedao: „Nebesko kraljestvo je spodobno kvasi, šteroga je vzela ženska i ga zmesila v tri drevenke mele, dokeč se ne vse skvasilo“.

Vse to je povedao Jezuš vnožini v prilikaj i brez prilik jim ne gučao, da se je spunilo, ka je bilo povedano po proroki, ki pravi: „Odpro bom svoja vüsta v prilikaj, nazvesto bom, ka je bilo skrito od začetka sveta“. (Mat. 13, 31—35.)

Iz maloga raste veliko. Če so se sploh gde vresničile te besede, potem so se uresničile na kraljestvi božem na zemli, to je na svetovj Cerkvi. Njeni začetek je bio tak neznamen, skromen, da neznatnejši sploh ne mogeo biti.

Nevučeni apoštoli, preprosti Jezušovi vučenci, nekaj pobožnih žen i Judov, ki vervali v Jezüsa zavolo dobrot, ki so jih prejeli od njega: to so bili prvi udje Jezüsove Cerkve. A še te neso bili brezpogojno zanesli. Svedoka njihove nezanesljivosti sta Olska gora i Kalvarija. Eden izmed njegovih apostolov ga je izdao, drugi ga je trikrat sramotno zatajo, ostali so pa zbežali.

Po prejemi Sv. Düha na risalsko nedelo so se Jezüšovi apoštoli i vučenci popolnoma spremenili. Boječi apoštoli so se tak osrčili, da so pogumno oznanjevali vero križanoga Jezüsa. Število vernikov se je nenavadno hitro množilo, čeravno se je ves pekeo zakleo, vničiti Jezüsovo kraljestvo na zemli. Jezüsova vera se je v nekaterih stoletjih razširila po vsem tedaj znanom sveti. I dnesden nega več dežele, štere ne bi obsevala lüč sv. evangelija bar tü pa tam.

Na Jezüsovoj Cerkvi so se tedaj izpolnile Jezüsove besede: „Nebesko kraljestvo je podobno gorčičnomi zrnji, štero je človek vzeo i vsejao na svojo njivo.“

Kak zraste iz neznamnoga semena mogočno drevo, tak se je maloštevilna družba Jezüsovih vučencov i vučenk tekoma časa razvnožila v vno-goštevilo družbo spoznavalcov i spoznavalk Jezüsove vere.

A Jezüsova vera, štere se je oklenilo teliko lüdi, je dosta spremenila na zemli. Ta sprememba je bila za posamezne lüdi, kak tüdi za ves človeški rod velikoga pomena, nedopovedljive vrednosti.

Vera Jezüsova je za vse človeštvo nevsahliva vretina blagostanja. Trdno se je držmo posebno v teh razburkanih časih.

Novi nemški štiriletni načrt

Hitler je nemškemu maršalu Göringu poveril, naj izvede novi štiriletni načrt. Ob tej priliki je imel Göring nagovor na nemški narod. Med drugim je dejal: „Pred nami leži nova doba ustvarjalnega dela na vseh področjih gospodarskega in socialnega življenja. Začenjamo to dobo v zgodovinski uri in v socialnem spoznanju, da jo bomo izvedli na podlagi velikih uspehov, ki smo jih v teku minulih let dosegli z lastnimi močmi. To, kar smo od jeseni l. 1936. dosegli na gospodarskem polju, odgovarja mojim pričakovanjem. Večkrat jih celo prekaša. Takrat sem pozval ves narod k delu za izvedbo štiriletnega načrta in temu klicu so se odzvali vsi. Obenem se je okrepila državna moč. Veliko sem zahteval od vsakega posameznika. Toda naletel sem povsod na razumevanje in nisem bil nikdar razočaran. To me danes nagiblje ob sklepu prvega štiriletnega načrta in prve štiriletke, da se zahvalim vsem sodelovalcem, zlasti mojim sodelovalcem, ki so me podpirali pri izvedbi moje naloge, ki mi jo je zaupal voditelj države. To, kar smo mi v okviru štirilet-

H. D. župnik:

Nekaj o prekmurski družini

Nazadnje še ena važna stvar za blagor družine: da je preskrbljeno za življenje družine. Od same ljubezni se namreč na da živeti. Treba je tudi kruha, vsaj toliko, da zakoncema ne dela skrbi takoj po poroki, kaj bosta jedla. Pa tudi prvi otroci morajo pri starših najti dovolj hrane, ne da bi za nje bilo treba iti že kam v „dero“, da se kaj zasluži. — Pred poroko je treba misliti tudi na obleko, ki jo bo potrebovala bodoča družina. Ne da bi se oblačili gizdavo, ampak toliko, da ne bodo hodili cotavi okoli in da bodo ob nedeljah lahko hodili k službi božji. Na vse to morata zaročenca misliti že pred poroko. In če nimata toliko dohodkov, da bi onadva in prvi otroci bili preskrbljeni s hrano in z obleko, naj se ne ženita. Kajti prevelika skrb za kruh in za obleko dela staršem veliko žalosti, bridkosti, zakonska sreča pa zavoljo tega mineva.

Dr. Breclj pravi v svoji knjigi „Ob viru življenja“ takole: Čvrst kmečki mladenič se odloči za zakon, ko mu treba gospodinje kot gospodarju kmetije; preudaren obrtnik ali trgovec se najprej postavi na svoje noge in si potem izbere nevesto kot sotrudnico, da mu oskrbuje hišo, bivališče, obratovališče in ljudi; razsoden nameščenec si najprej preskrbi stalno službo in vsaj skromen domek, potem si poišče družico.

Kako je v tem pogledu v Slov. Krajini? Splošna navada je, da se ženijo, ko še nimajo nič svojega, ne hiše, ne polja in tudi denarja ne. Gospodarstvo je še vse v očetovih rokah. Oče pa posestva navadno ne da iz rok pred svojo smrtjo. Vse drži skupaj. Če je posestvo tako veliko, da prinaša več dohodkov kakor družina potroši (tudi dohodki iz hleva in svinjaka) spravi prebitek oče v svojo kaso. Posamezen otrok nima posebnih koristi od dohodkov očetovega posestva. Vsi otroci delajo na posestvu, ki ga vodi oče. Če kateri rabi obleko, mu oče kupi. Otroksam pa nima nič svojega, razen če gre v tujino ali drugam služiti. Kar zasluži, je njegovo.

Okrog dvajsetega leta se začnejo ženiti. Najstarejši sin se navadno ženi na dom, katerega gospodar je še oče. Sin nima ničesar pa tudi njegova mlada žena, ki jo na novem domu kličejo za nevesto, ni ničesar prinesla za doto, razen omare. Doto bo dobila, ko bo njen oče umrl. Tako se ustanovi nova družina poleg očetove družine, brez kakega lastnega posestva. Vendar pa še ta družina nekako izhaja, ker živi na očetovem posestvu in v očetovi hiši.

Hudo pa je, če mladi par mora iti „na svoje“, pa svojega nima. Nimata niti svoje hišice, kjer bi stanovala, niti svoje zemlje, ki bi ju hra-

nila. V najem si vzameta kako bajto, da sta pod streho. Zaslužek pa hodita iskati zdaj k enemu, zdaj k drugemu premožnejšemu kmetu. Toda ta zaslužek je premajhen, posebno če dobita še otroka. Navadno ne moreta naprej. Ne preostane jima drugo, da gresta s solzami v očeh k očetu, moževemu ali ženinemu, kateri ju pač raje sprejme in ga prosita, da ju vzame pod svojo streho. Toda pri očetu je že navadno starejši sin poročen in ima že tudi svojo družino. Tako se lahko zgodi, da so kar tri družine pod eno streho. Nazadnje ne bi bilo to nič napačnega, če bi hiša bila zadosti velika, da bi imela zadostno število sob. Naše hiše imajo navadno samo dve sobi in kuhinjo. Tako morata dve družini stanovati v eni sobi. To so obupne razmere. Tak zakon je takoj v začetku poln trpljenja, družina pa prava mučenica.

Seveda ima vsak pravico ženiti se in se pri nas tudi velika večina ženi. Pri nas ni toliko tet in stricev kakor recimo na Štajerskem, kjer ostanejo pri starejšem bratu, ki je na domu poročen, neporočene sestre in bratje.

V takih težkih razmerah se naša mladina pripravlja na najvažnejšo življenjsko zadevo, na zakon. V takih neroznatih razmerah poganjajo klice naše prekmurske družine. Posledice so nujne. Le pogledimo v naše domove in videli bomo, da je v njih nagromadenega ogromno gorja. Obrazi starih in mladih svedočijo, da živijo težko življenje, da jih muči skrb, da veliko delajo in da nimajo zadostne dobre hrane. Kruh povečini imajo pri vsaki hiši, pa še precej dober kruh, le drugo jim manjka. Ni čudno. Družine so splošno revne. Bogastva pri nas ni, ali pa zelo malo. 3 ali 4 orale orne zemlje je premalo, da bi na njej mogla živeti 7, 8 članska družina.

Siromaštvo je vzrok še drugim neprijetnostim v družini. Velika skrb za kruh in obleko, ki tare očeta, ga včasih spravi iz ravnotežja, da se jezi na vse in se začne kregati. Otroci bi večkrat radi imeli lepo obleko in lepe čevlje, oče jim pa njihove želje ne more spolniti. Vsled tega postajajo otroci čestokrat trmastli, neubogljivi.

Tudi v zdravstvenem oziru se pozna revščina naših družin. Otroci se na splošno bolj slabo razvijajo, ker nimajo izdatne hrane. Mnogo jih umre že v rani mladosti. — Stanovanja so premalo zdrava. Sob je premalo in še te so pretesne. Pozimi spi včasih 6 in še več oseb v eni sobi, v isti, kjer so bili tudi po dnevi. Pri nas ni spalnic posebej. Kakšen zrak je zjutraj v taki sobi, spoznamo, če vstopimo, ko še ni prezračeno. V takih prilikah se jetika izvrstno počuti. Pa tudi trahom se rad drži v takem siromaštvu. (Dalje prihodnjik)

Po bojiščih

Japonsko-kitajsko bojišče. Japonci so se nepričakovano odločili, da bodo izpraznili vso pokrajino v južni Kitajski. Le Šanghaj in pa najbližja okolica ostaneta zasedena. Japonci pravijo, da so to ukrenili vsled tega, ker rabijo svoje borbene čete severno od reke Jantsegjanga, ker tukaj se bo odločila Krtajske. Ameriški listi pa poročajo, da se ta umik Japoncev izvršil vsled tega, ker Kitajci podijo Japonce iz nje. Kitajci jim povzročajo velike nemire v neposredni okolici. Šanghaja. Tudi 500 bombnih letal je japonsko vrhovno poveljstvo odpoklicalo nazaj na Japonsko. Japonci namreč zbirajo močne vojaške sile na Tormozi in Hainanu. Pravijo, da Japonci nameravajo zasesti nizozemsko otočje v Indiji.

Angleško-nemško bojišče. Po dolgih mesecih vojne je bil v preteklem tednu le en dan, ko ni bilo v Londonu nobenega alarma, ki bi naznanjal prihod sovražnih letal. Toda veselje Londončanov je trajalo le pičlih 24 ur, kajti kmalu za tem so nemška letala zopet nadaljevala zračne napade. Tem letalom so se pridružila tudi italijanska letala. Nemci pravijo, da še imajo ogromno zalogo letal neizrabljenih. Tudi angleški ministerski predsednik Churchill je izjavil, da bo imela Anglija do pomladi najmanj toliko letal kakor Nemčija. — Napadi angleških letal na nemška mesta in pristanišča so trajali kakor po navadi ves teden. Churchill je dejal tudi v angleški zbornici, da bo ta vojna končana šele l. 1943. morda celo 1944. Italija in Nemčija pa sta mu odgovorile na to, da zaradi njih naj traja vojna kakor dolgo hoče, saj končna zmaga itak ne bo na strani Anglije. Tudi na morju so podmornice pokazale veliko delavnost. Nemci so poročali, da je od začetka vojne izgubila Anglija več kot 7 milijon ton ladij, to je tretjina celotne tonaže angleškega trgovskega ladjevja. Jasno je, da Angleži označujejo take izgube za gorostasne. Kljub temu pa priznavajo Angleži, da jim dela pomorska vojna več skrbi kakor pa letalski napadi.

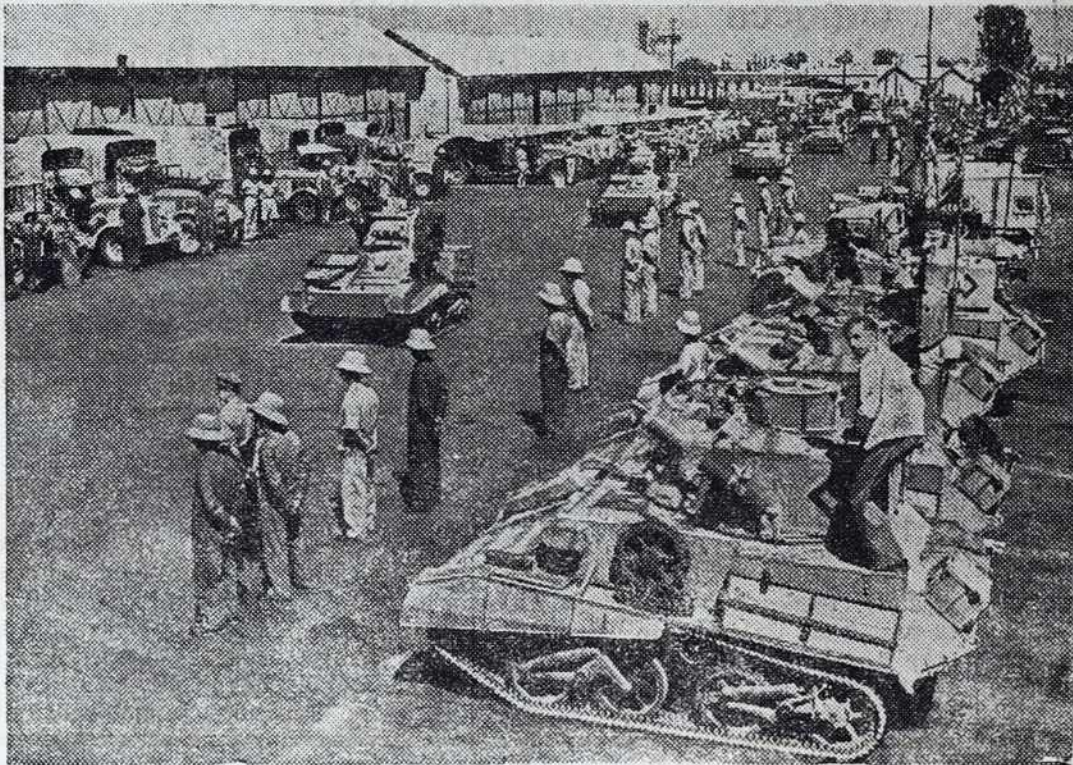
Grško-italijansko bojišče. Italija je svoje sile osredotočila na Grčijo in Sredozemsko morje. Italijanski listi pišejo, da Italijani, sicer počasi, a stalno napredujejo v Grčijo. Dežela je neverjetno težko prehodna in v zadnjih dneh še slabo vreme ovira razvoj boja. Angleži so zasedli tudi otok Kreto v Sredozemskem morju. O angleški pomoči Grčiji se je angleški ministerski predsednik zelo previdno izrazil. Zadnji italijanski listi poročajo, da smemo pričakovati v nekaj dneh odločilen napad italijanskih čet na Grčijo.

Letalski napad na Aleksandrijo v Egiptu. Italijani poročajo, da so razen angleških ladij na Sredozemskem morju napadli tudi z letali Aleksandrijo, zlasti pomorsko obrežje in luke. Razen tega so napadli tudi železnice in vojaške zgradbe v ozadju.

Kitajci potopili japonsko križarko in prevozno ladjo. Kitajske obrežne baterije so potopile japonsko križarko, kakor tudi prevozno ladjo, ki jo je spremljala. Zdi se, da se po triletnem boju med Kitajci in Japonci obrača sreča v prid Kitajcem, ki podijo Japonce iz Kitajske. Japonske izgube so velike in so Japonci doslej izgubili že milijon ljudi.

Italijanska in nemška letala stalno napadajo London. Letalski napadi na London niso ponehala, nasprotno, nemškemu letalstvu se je pridružilo še italijansko in so v prvih dneh tega tedna vrgle na London na stotine razstrelilnih bomb.

Angleške čete pripravljene, da zasedejo Irsko. Angleži z vso naglico pripravljajo zasedbo Irske. Napadli bi z letali in ladjami, iz severne Irske pa bi prodiralo 100.000 angleških vojakov.

Angleški tanki v Egiptu

nega načrta ustvarili, je vzdržnlo najtežje preizkušnje vojne. Vsa upanja naših sovražnikov, da bi Nemčijo z zaporo udarili, so bila pokopana. Tako bo tudi v bodoče. Podlaga nem-

škega gospodarstva je trdna in je ni mogoče razrušiti. Hrabrost vojakov na fronti in delo doma pomagajo voditelju države k zmagi in k izvedbi mogočnih načrtov.

Strahoten potres v Romuniji

V noč od sobote na nedeljo je bil v Bukarešti in Severni Romuniji tako hud potres, da kaj podobnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Potres je trajal samo tri minute, a je bil tako močan, da je porušil veliko hiš v Bukarešti in v podeželju ter je pod njihovimi razvalinami našlo smrt več tisoč ljudi. 12 romunskih mest je napol porušenih. Na drugih hišah pa je zazijalo veliko razpok. Vse ulice po mestih, zlasti v Bukarešti, so zastpane z ruševinami, ki segajo včasih do prvih nadstropij. Izpod razvalin pa se čujejo klici ranjencev in umirajočih. Med žrtvami v Bukarešti je tudi več nemških in italijanskih častnikov. V petrolejskem ozemlju okrog Ploestija je potres onemogočil v petrolejskih vrelcih in čistilnicah delo petrolejskih naprav. Škoda, ki jo je napravil potres, je precenjena na 1 milijardo din.

Po državi

Bitolj — žrtev letalskega napada. Kakor smo že zadnjič poročali, je bilo naše obmejno mesto Bitolj dne 5. nov. bombardirano. Kakor znano, je naša država malo prej proglasila svojo nevtralnost in kakor nalašč so potem neka tuja letala priplula nad Bitolj in so na nič hudega sluteče mesto in na tisoče ljudi, ki so prišli ta dan na smenlj začeli metati težke bombe. Ta dogodek je odjeknil ne samo doma, ampak je vzbudil ogorčenje tudi pri drugih državah. Napad se je ponovil trikrat. Kakor smo že poročali zadnjič, je bilo ubitih 9 ljudi, med njimi slovenski kapetan Maks Varl. Ogorčeno razburjenje pri jugoslovanskem ljudstvu je bilo veliko, ker se naša država ne vmešava v vojne dogodke. Sedaj zbirajo po državi prispevke za nesrečne žrtve. Kakor poročamo na uvodnem mestu se je naša vlada uradno pritožila vladam v Atenah, Londonu in Rimu, da ugotovijo, čigava so bila letala. Obenem je naša vlada odločno povedala, da bo vsako tuje letalo nad našim ozemljem naša vojska sprejela z orožjem. Istotako je zahtevala odškodnino za žrtve in škodo, ki znaša okrog 5 milijon dinarjev.

400 letnica ustanovitve jezuitskega reda. Tudi Bosanski Hrvati te dni slovesno obhajajo 400 letnico ustanovitve jezuitskega reda. V Travniku (Bosna) imajo namreč jezuiti velike zavode, ki imajo brez dvoma velike zasluge, da se je Bosna in Hercegovina kulturno dvignila.

Novi vojni minister. Dosedanji vojni minister general Nedić je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan general Peter Pešić, ki je že bil svoj čas vojni minister.

V Zagrebu je imeli prejšnji teden hrvatski socialni teden, kjer so bila važna predavanja in govori o družinskem, verskem in socialnem življenju.

Prvi rektor (ravnatelj) Visoke bogoslovne šole v Mariboru. Letos meseca avgusta je prosv. minister dr. Korošec podpisal uredbo, da se Mariborsko bogoslovje povzdigne na položaj Visoke bogoslovne šole. To je z takorekoč zaslužno priznanje ravno ob 140 letnici rojstva škofa A. M. Slomška, ki je mariborsko bogoslovje ustanovil. Za prvega ravnatelja te visoke šole je bil imenovan bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec, ki predava na tem zavodu že polnih 35 let. Novi g. rektor je v slovenski javnosti znana osebnost, saj je tudi neumoren delavec pri Prosvetni zvezi. Želimó novemu g. rektorju veliko božjega blagoslova pri delu za povzdigo verskega in kulturnega življenja v lavantinski škofiji.

Lepa zmaga slov. kat. akademikov na univerzi. Prejšnji teden so bile na pravni fakulteti v Ljubljani volitve „Društva slušateljev pravne fakultete“, kjer je slovenska lista kat. akademikov odnesla veliko večino 168 glasov, dočim obe nasprotni, marksistično pobarvani listi odnesli skupaj le 108 glasov.

Glasi iz Slovenske Krajine

Poročila sta se v Soboti v nedeljo 10. nov. Dominiko Štefan, organist v Turnišču in Vojkovič Marja, sestra soboškega župnika g. Jožefa Vojkoviča. Poročne obrede je izvršil nevestin brat g. župnik. Po poroki je bila mala večerja na župnišču.

Za duhovniški poklic so se letos odločili trije abiturienti iz Slovenske Krajine. Vstopili so v bogoslovno semenišče v Mariboru in se vpisali na Visoko bogoslovno šolo. Izmed devetih bogoslovcev, ki so letos na novo vstopili v mariborsko bogoslovje, so torej trije naši rojaki in to dva iz Bogojin: Eljaš Janez in Smej Jože, iz G. Bistrice pa Ičko Ivan. Vse verno ljudstvo Slov. Krajine moli za mlade bogoslovce, da jim Bog nakloni milost stanovitnosti in veliko duhovnega veselja, ko se pripravljajo na vzvišeni poklic.

Roditeljski sestanek se je vršil zadnjo nedeljo na soboški gimnaziji. Sestanka se je udeležilo veliko število staršev, ki se zanimajo za napredek svoje študirajoče mladine.

Na misijon g. Kereca je poslal Horvat Jožef iz Canade 100 din. Denar je poslan Salezijanski družbi na Rakovnik.

Javna kuhinja v Soboti. Na sobotni seji soboškega občinskega odbora je bilo sklenjeno, da se bo še letos ustanovila javna kuhinja za siromašne otroke in dela nezmožne ljudi. Preračunali so, da bi dobilo na ta način hrano vsak dan okrog 300 oseb. Ker občina ne more nositi vse stroške za to kuhinjo, bodo uvedli akcijo za zimsko pomoč. Kdor je premožnejši, bo dal več. Na ta način bodo sirmaki deležni v zimskem času tople hrane.

G. Emerik Šiftar, pripravnik na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, je napredoval za profesorja v 8. položajni skupini. K napredovanju našemu domačinu čestitamo!

Obsojen na smrt. Na okrožnem sodišču v Soboti je bil obsojen na smrt 26 letni Karl Makovec iz Štrigove. Umril je namreč svoje dekle in njenega spremljevalca. Makovec je najprej napadel njenega spremljevalca, nato pa še z nožem navalil na dekle in ji zadal 13 smrtnonevarnih ran. Po umorih je odšel v gositno, kjer so ga dobili žandarji. To je obenem prva smrtna obsodba na soboškem okrož. sodišču.

Premeščeni so naslednji učitelji in učiteljice: v Petišovce: Haler Alojzija iz Nove Cerkev; v Fikšince: Terak Sabina iz Predanovcev; v Nedelico: Vrečko Miroslav od Sv. Sebeščana.

Vukov Lojze.

Usoda starega Kloša

Bila je jesen. Listje je odpadalo z drevja. Jagnjedi ob cesti so bili že napol goli, njihovo listje je veter razpihaval po tleh, da je šelestelo zadnjo pesem jesenski prirodi v slovo... Štrki, žolne, hupkači, lastovke in slavci so že odleteli na topli jug. Kmetje so pospravljali zadnje pridelke, nekateri so že prali.

Stari Kloš se je napotil na polje, da pripelje zadnje kupe koruznice domov. Kloš je bil delaven in varčen kmet. Žena mu je pred leti legla v grob. Zelo ga je potrla smrt žene in dolgo, dolgo je žaloval. Ostal je sam s štirimi sinovi. Njegov edini up v tistih žalostnih dneh so mu bili sinovi.

Tudi to je prešlo. On pa se je staral iz dneva v dan in umiral.

Kakor se je staral, tako ga je bičala trda usoda. Njegov slednji in največji udarec je bil Karči. Dokler so odhajali starejši, je še vzdržal, upal je, da bo najmlajši vendarle ostal in ga podpiral v njegovih starih jesenskih letih. Pa ne, tudi ta ga je zapustil — vsi so ga zapustili.

Nekega pomladnega jutra ga je zapustil Jože najstarejši. Ni mu branilo, le ob slovesu mu je skoraj očita-joče dejal: „Sin moj, Jože, zakaj me zapuščaš sedaj na stara leta? Vsa leta sem skrbel za vas in sedaj, na jesen mojega življenja me zapuščate. Sedaj greš ti, nato bo šel Tonč, potem... Dragi Bog, sem si res vse to zaslužil?

S 1. novembrom je bila na progi Maribor—Sobota odprta še ena vožnja mariborskega mestnega avtobusa, tako da odhaja sedaj iz Maribora ob 6.15 h ter pride v soboto ob 8.45 h in odhaja iz sobote ob 11.45 h in pride v Maribor ob 13.45 h. Ob nedeljah ostane neizpremenjeno kakor doslej. S tem je Slov. Krajina še bolj tesno povezana s Slov. goricami in njenim zaledjem.

Silje so kradli. V Bakovcih ima posestnik Lukač Jožef lep in velik mlin. Zadnji čas pa je opazil, da nekdo stalno odnaša silje iz skladišča. Zračunal je da mu je že letos bilo odnešenih približno 15 stotov silja. Prejšnji mesec pa je zalotil domačega hlapca, ko je ravno nesel zopet silje k sosedu, ki je potem prodajal dalje za razne strane. Sedaj bo sodišče hlapcu in sosedu prisodilo primerno kazen.

Dr. Strasser Armin

odvetnik v Lendavi

se je vrnil z počitnic ter redno posluje v svoji pisarni

Divjaški napad. Prejšnji teden se je neki pošteni dečko iz Beltincev vračal kesno na večer domov z njiv. Komaj je prišel med hiše v vasi, ga začne eden dečec odmetavati s kamenjem. Ker dobra in mirna beseda nič ni zalegla, mu dečko primazal eno gorko okoli ušes. Ta pa je začel sedaj na ves glas vpiti. Na vpitje sta pribežala oba brata in še starši ter vsi navalili na dečka. Sreča, da se je dečko spretno branil, sicer bi tekla kri. Lepo spričevalo za starše gotovo to ni, če njihov mladoletni deček napada starejšega človeka.

Za novo sezono prinašamo

RADIOAPARATE

Minerva, Orion, Körting, Sachsenwerk, Hornophon, Mende, Braun, Graetz, z dvoletnim jamstvom.

Baterijski aparati so opremljeni z D elektronskimi, delujejo brez akumulatorja. * Predvajanje aparatov brezobvezno - ceniki franko.

Dolgoročno odplačilo!

RADIO

NEMEC

M. SOBOTA

Jožetu ni seglo to do srca, šel je in ni se več vrnil: zasul ga je rov... Za Jožetom so šli ostali. Vse je zvalila čarobna tujina.

In sedaj je padalo listje, ko je odhajal najmlajši Karči. Tudi je šel in ni se več vrnil.

Kloš je ostal sam. Ni tožil na glas, vdano je prenašal ta križ. Le staral se je iz dneva v dan, le podvojene gube in globoke brazde na licih so pričale o neizmerni bolesti, ki ga je razjedala kakor glodajoči črv... In vendar ni zapustil zemlje — rodne zemlje, na kateri je vse življenje živel. V tej zapuščenosti in osamljenosti mu je bila edina tolažba. Kadarkoli je šel na polje, je bil vesel, kadarkoli ga je zapuščal, se je žalostil. Bog ve, ali ga morda jutri ne sprejme zemlja vase...

Ko je tako šel zamišljen med jagnjedi, so mu v spominu oživeli sinovi, svet in up njegov. Milo mu je bilo in po razbrzdanih licih sta mu zdrknili dve debeli solzi.

Lahek veter je vlek čez polje in jagnjedi ob cesti so šepetali svojo tajno in skrivnostno pesem. Zadnji orumeneli listi so padali na trdo cesto.

Visoko v vrhovih jagnjedov so krakale vrane, zdaj pa zdaj se je katera spustila na polje, da si poišče krano: kako zrno koruze, morda prosa ali hajdine.

Kloš pa je razmišljal: Imel sem ženo, imel sem štiri sinove — sedaj pa sem sam. Sam sem kakor ti jagnjedi, ki jim pravkar odpade zadnje listje, le veje strme kot božje sulice v nebo...

Avtobusna vožnja na progi Sobota—Beltinci—Lendava zopet uvedena. Dne 14. novembra bo zopet začel redno voziti avtobus na progi Sobota—Beltinci—Lendava. Vozil bo po istem voznom redu kakor poprej. Poštna uprava je sporočila, da je sedaj dobila zadostno količino bencina. Upamo, da bo tako ostalo v korist našega ljudstva.

V farno-prosvetnem Domu v Turnišču se je naselila domača hranilnica in posojilnica. Tako služi ta skupni dom vsestranskim potrebam.

Po svetu

Otroška ljubezen je močnejša kot smrt. Naraslo vodovje reke Vrbasa v Bosni je zahtevalo dve žrtvi. Neki 40 letni Srečko Bajič je nameraval na splavu prepeljati večjo množino drv od enega obrežja Vrbasa do drugega. Na splavu se je nahajala njegova 16 letna hčerka Mileva, ki mu je pomagala pri tem prevozu. Ko je splav priplul na sredino reke Vrbasa, se je vsled naraslih in deročih valov razbil. Oče in hčerka sta padla med brvna in tramovje, ki so jih požirali vodni vrtinci. Hčerka je skušala, svojega očeta, ki ni znal plavati, rešiti, toda ker je zajelo deroče valovje, ni bilo zanj lahko, čeprav je bila izvrstna plavalka, držati se nad vodo. Očetova teža je otežkočevala delo. Celih 20 minut se je borila, da bi očeta obdržala na površju, da mu ne bi bilo treba požirati vode. Med tem časom se ji je nekaj krat posrečilo, se bližati obrežju, toda vedno bolj peneči se valovi so vrgli vsakokrat zopet nazaj na sredino. Hčerkin moči so že začele popuščati. Klicala je na pomoč in obupavala. Vzdož ob obrežju reke pa je stalo mnogo ljudi, ki so brez moči gledali obupni boj pogumne deklice, ki se je borila s premočnimi valovi za življenje svojega lastnega očeta, ne da bi pri tem pazila na svoje. Četudi so stali ob obrežju reke močni možje in pogumni dečki, se vendar nobeden ni upal vrči se v naraslo vodovje Vrbasa. Ko je Mileva uvidela, da je njen oče izgubljen, ga je objela in kmalu ju je oba pogoltnilo peneče valovje. Njunih trupel dosedaj še niso našli.

Delo za ujetje duhovnike v vojni v Nemčiji. Škof Besson je naslovil v imenu Kristusa Kraja na vse duhovnike svoje škofije poziv, da bi se zavzeli in pomagali duhovnikom, ki so ujeti v Nemčiji. Želji si namreč mašnih knjig, sv. pism in evangelijs, zato bo škof sprejemal te knjige od domačih duhovnikov in jih pošiljal v posamezne kraje. Zanimivo je, da so v teh knjigah ne sme nahajati ničesar z roko napisanega in tudi noben, pa čeprav prazen papir se ne sme nahajati v knjigi. Samo na zunanjem ovoju, v katerem se knjiga pošlje, sme biti ime in pa poklic darovalca. Nemška vlada je pač stroga.

V teh vejah poleti gnezdi in mladijo ptiči, na jesen odletijo. Tudi jaz sem v mlajših letih imel otroke, jih redil z žulji svojih rok, jih čval kot svoje oko, trpel z njimi a v srcu je bila tolažba: na stara leta bo že boljše... Jožeta, najstarejšega, je prvega potegnilo v svet; odšel je za vedno. Za njim so šli ostali. Odleteli so vsi v tujino in pozabili so na stari jagnjed — svojega očeta, ki sem jih tako srčno ljubil. Nikdar več se ne bodo vrnili, zaman vse moje upanje, da bi jih zagledale moje ostarele oči, sam sem ostal, čisto sam...

Res se niso vračali. Vračale so se samo njih sence — črno obrobljena pisma.

Da, da, star osamel jagnjed sem. Kaj naj še pričakujem? Ničesar drugega kakor zadnjo uro.

Zavil je po kolniku na svojo njivo.

Minula je meglena in blatna jesen. Minula je dolga in ostra zima. Prišla je razkošna pomlad.

Kloš pa je ležal mrtvaško bled na postelji in zrl skozi okno. Še enkrat so mu navrele solze v oči ob pogledu na polje, še enkrat je v duhu zrl svoje sinove, nato je zaspal in zasnan večni sen.

In zunaj je zopet pomlad. Vse je po starem, le siarega Kloša več ni. Pogreb je bil skromen; le nekaj sorodnikov in znancev je šlo za krsto pokojnika. In še ti so se prepirali, ko ga je zemlja sprejela vase, so se prepirali, komu prav za prav pripada Kloševa zemlja, ki jo je tako ljubil...

Nakazila naših delavcev iz Nemčije.

Glede nakazil denarja naših sezonskih delavcev iz Nemčije na posamezne naslove v naši državi veljajo sledeča navodila in pojasnila:

1. Vsak jugoslovanski delavec, ki dela v Nemčiji, more do nadaljnega nakazovati v Jugoslavijo od svojega zaslužka največ RM 60 mesečno. Če v enem mesecu ne nakaže cele vsote, lahko nakaže prihodnji mesec razliko.

2. Jugoslovanski delavci v Nemčiji morajo vplačati marke pri svojih delodajalcih, ki denar nakazujejo filijali „Putnika“ v Berlinu: Amtliches jugoslawisches Reisebüro, A. G., Berlin NW 7, Neue Wilhelm-Strasse 12-14.

3. Sprejete zneske mark nakazuje filijala „Putnika“ v Berlinu centrali „Putnika“ v Beogradu potom jugoslovansko-nemškega kliringa, to je preko Reichsbanke, odnosno Narodne banke kraljevine Jugoslavije.

Čim prej centrala „Putnika“ v Beogradu od naše Narodne banke protivednost na ta način nakazanih mark, odgovarjajoči znesek nemudoma nakaže potom Poštne hranilnice koristniku v naši državi. Nakazila torej ne izvršujejo posamezne poslovavnice „Putnika“ v naši državi, temveč neposredno centrala „Putnika“ v Beogradu. Spričo navedenih formalnosti traja seveda precej časa dokler dospe denar, ki ga je delavec predal svojemu delodajalcu v Nemčiji na naslov koristnika v naši državi. Jasno je, da so radi tega odveč reklamacije koristnikov, ki reklamirajo denar takoj po prejemu obvestila sezonskega delavca, da je denar za nakazilo že položil. Obvestila seveda pridejo mnogo prej kakor nakazilo. Često se zavlačujejo nakazila tudi radi tega, ker delavci za nakazila ne dajejo popolnoma točnih naslovov. Zato je neobhodno potrebno, da dajo delavci v Nemčiji svojim delodajalcem naslednje točne podatke:

Ime, priimek in mesto bivanja dotičnega, ki nakazuje denar;

Točni in popolni naslov koristnika, pri čemur se mora pod mestom bivanja izrecno navesti tudi najbližja pošta.

5. Iz odrezka kupona Poštne hranilnice, ki ga prejme koristnik, more ta točno razvideti kdo pošilja denar, koliko mark pošilja in koliko znaša odgovarjajoča protivednost v dinarjih.

Obračunski tečaj za nakazila, ki so bila vplačana pri Reichsbanki v

ZALAR MARIJA:

Gospodinja pita perutnino.

O pitanju perutnine. Jesen je tu in z jesenjo čas, ko imamo spet misliti na to, da bo treba za praznike postaviti na mizo pitano perutnino. Postaja hladno in mrzlo, perutnina se rada stisne v kotiček omejenega kurnika, dočim bi ji v poletni vročini ne storilo dobro, celo še ne, ker ni bila mladež dovolj doraščena, preslaba in prešibka za ta napor. Kar smo pitale, to je bilo le par pičekov in še to le po par dni z mlekom in lahko prebavno polento. — Prvo je, da urediš kurnik. Obrni ga na svetlobo in proti soncu. Tega je ptič vajen in če mu to odvzameš v temni kamri — se žalosti, ne prebavlja in se ne redi, čestokrat pogine. V eni posodi naj bo vedno čista voda, v drugi voda pomešana z mlekom. Prav dobro je za prebavo, če zdrobiš v vodo na dnu ogija od drv ali če pepel od drv zmešaš z vodo in ko se na dnu sesede, precediš. Le gosti in race dobe v presledkih vodo, ker drugače se nezmerno napijejo in grdo vse zmocijo. Vode rabijo za prebavo playerice več kot drugi ptiči in žeje ne zdrže cel dan kot n. pr. kokoši. Tudi pesek naj bo v kurniku, da ga bodo zobali, ker jim služi za prebavo. Suho ležišče jim je potrebno za počitek pri pre-

bavi. Kurnik postavi na miren prostor, da se ptičji pitanci ne bodo vedno begali pred otroci, ki ptičev v kurniku ne puste pri miru. Že sama hoja in letanje jih bega. Nekoliko zelenjave je dobro nasekljati in potrositi na deščico, to rade pozobljejo, n. pr. solato in travo. Že zelenje jim nadomešča zeleno trato. Pitanci bi ne smeli v kurniku od narave zunaj ničesar pogrešati, kot le prosto gibanje. Svež zrak zelo pospešuje prebavo. Toda eno uro pred pitanjem odstrani vodo in mleko, da bo krof popolnoma prazen. Spočetka jim treba tudi mesne hrane, ker so vajeni na črve. Takojšen prehod na težko koruzo je nevaren, lahko poginejo. Dokler ptič rad sam zobje, ga ne pitaj. Nekatere gospodinjice dajo racam in gosem vodo samo po pitanju, da jo četrt ure svobodno pijejo, potem jih puste žejne, a jih redno opazujejo, da se le ne zgodi kakšna nesreča, da bi poginile vsled žeje. Čez noč pa treba vsekakor še pozno v noč lonec z vodo napolniti in prvo jutraj zopet h kurniku, če je vse v redu. Med pitanjem se playerice ne kopljejo. Če so se pa močno zmocile, se puste na sonce ali v toplo kuhinjo, da se osuše.

Berlinu najkasneje do 30. septembra 1940, znaša din 14:30 za marko medtem ko znaša obračunski tečaj za nakazila, ki so vplačana v Berlinu od 1. oktobra naprej, do nadaljnjega din 15:30 za marko. Obračunski tečaj za nakazila blokiranih prihrankov do konca leta 1939, znaša din 14:30 za marko.

6. Če torej nekdo dalj časa po prejemu obvestila, da je nakazal marke iz Nemčije, še ne prejme denarja, se mora najprej obrniti na pošiljatelja v Nemčiji, ki je nakazal marke, da bi mogel ta to zadevo razčistiti v prvi vrsti pri svojem delodajalcu in preko njega izvršiti reklamacijo na pristojna mesta.

Tujskoprometna zveza „Putnik“ — Maribor

I 511/40

Dražbeni oklic

Dne 16. decembra 1940 ob 9.30 uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 22 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Nedelica polovica parc. št. 548/11 vl. št. 408 pod B 1/a, gozd, sedaj njiva; polovica parc. št. 548/21 vl. št. 408 pod B 1/a gozd in parc. št. 425/130 travnik vl. št. 477 pod B 1.

Cenilna vrednost: Din 4.420.—

Najmanjši ponudek: Din 2.946.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem opozarjamo na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II. dne 29. okt. 1940.

Morda ste spregledali...

V preteklem mesecu smo mogli o zavarovanju „Karitas“ v časopisih čitati dve pomembni reči: 1. V nekaterih časopisih je bil objavljen oglas, iz katerega je razvidno, da ima Karitas že nad 40.000 zavarovancev; 2. v eni številki „Naše moči“ pa je bilo priloženih kar 26 zahval Vzajemni zavarovalnici in zavarovanju „Karitas“ za solidno izplačilo zavarovalnine.

Ker ste morda omenjeni reči spregledali, to na tem mestu ponovno ugotovimo. Iz gornjih ugotovitev sledi sledeče: 1. „Karitas“ uživa med ljudstvom veliko zaupanje, drugače ne bi mogla v razmeroma kratkem času obstojati zbrati tako ogromno število zavarovancev; 2. „Karitas“ je ljudstvu v veliko korist, ker v tako številnih slučajih izplačuje zavarovalnino.

In še nekaj moramo reči o „Karitas“, kar je že večkrat bilo ugotovljeno; „Karitas“ namreč nudi svojim zavarovancem take ugodnosti, kakršnih pri drugih zavarovanjih ni. Njenih ugodnosti so v posebni meri deležne družine z večjim številom otrok.

Morda vam je že kdo prigovarjal, da bi se zavarovali, a se še niste odločili. Če je tako, potem se vsaj zdaj odločite. Nadaljnje odlašanje bi bilo vam in vaši družini v škodo. Že tisoči so svoje odlašanje obžalovali, spet drugi tisoči pa so bili veseli, da so se bili odločili za zavarovanje. Stopite k domačemu zastopniku „Karitas“ ali pa se obrnite na vodstvo „Karitas“ (v Mariboru, Orožnova u. 8.) in tam boste vse brez težave uredili.

Lepa posest na prodaj

Zelo lepa lega, meri 15.428 m²

Leži v Radislavcih pri M. Nedelji.

Vprašajte ČANDER IGNACA,

Ruše štev. 226. pri Mariboru.

Družba sv. Rafaela v Črensovcih naznanja:

Vučina Leopold I Marija, Gederovci. Vašo prijavo za neizmenjane marke sprejeli. Prosimo, javite nam še ednok, kelko RM ste prijavili, kelko izmenjali in kelko jih še mate neizmenjanih. Če bo prilika za ponovno menjanje, Vam sporočimo.

Kuler Franc, Kuzma. Sprejeli prijavo za marke. Če bo znova prilika za izmenjanje, Vam bomo že sporočili.

Drobec Veronika, Bodonci 36. Po vašem računi nikak ne pride v 66 RM.

Berc Angela, Ropoča 8. Prijavo si zabeležili. Če bo mogoče zmenjati, ti sporočimo. Prle nam pa moraš naznaniti, kakše marke maš, ali papir, srebro ali drobiž i po kelko vkup.

Horvat Frančiška, Noršinci 51. Na Borzi dela moraš ešče dobiti 87 din, gde si marke falej zmenila. Javi nam, gda peneze dobiš.

S p o r t

Naša lendavska mladina kaže mnogo smisla za šport. Tako je osnovala v okviru nogometnega kluba svojo ping-pong sekcijo. Kljub temu, da ta sekcija deluje samo 3 mesece je vseeno povabila v goste mnogo boljše člane skautskega društva iz Čakovca in jim pokazala, kaj vse premore z voljo in elanom, zmaga je namreč s 5:4. — V mladi sekciji so nastopili: gg. Kulčar, Vurdelja, Weiss, Sonenfeld I. Sonenfeld II. ter od članice gđ. Tragi Elizabeta in Paller Anica. — Posebno so dobro igrali gđ. Paller Anica in g. Weiss Ladislav.

Hvalevredno je omeniti, da je organizacija, ki je bila vsa v roki mladine, bila vzorna.

Pošta

Ratnik Leopold, Vančaves 43. Vi ste plačali naročnino za letos, v tistem času smo vas terjali. Zato smo spisali teh 29 din, za ste zdaj poslali, na 1941. leto. — Pavlinjek Stefan, Sodisinci 39. Sprejeli 120 din. Na lani je bilo duga 124 din, zdaj je plačeno 120 din, tako ostane ešče 4 din i na letos vse. — Lipič Stefan, Halberstadt II. am Harz. Mi smo vam redno poslali Novine i pri nas neje vzrok, ka jih niste dobili, pitajte tam na pošti. Zdaj smo Vam ponovno poslali par števil, če je dobite do rok. Vsem naročnikom v Nemčiji naznanjamo, da mi redno pošiljamo Novine i ne leži krivda na nas, če jih ne dobijo do rok. Kolmanko Alojz, Korovec 1. Kolmanko Jožefi smo v Nemčiji redno poslali Novine, neje naša krivda, če jih ne dobo. Naj tam pita na pošti za nje. — Gutman Alojziji v Franciji smo do konca junija poslali liste, potem smo je stavili, ar nismo mogli nikomi v Francijo pošlati. Dozdaj ne se nam javila, da bi njej poslali, pa tudi ničše drugi ne javo, da zdaj njej znova pošiljamo. — Hozjan Joe r. r. I. Tantalov, Sask, Canada. Din 150 sprejeli i v določene namene razdelili. Bog plačaj!

MATIJA MALEŠIČ:

K r u h

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

Časar piše.

„Mati, če mislite, da bi ne šla...“ šepeta Ilonka. Strah je v njenih žilah. Stari Sukič jo pogleduje izpod obrvi.

„Kaj vem, kako bi bilo bolje?“

„Če gre Veren s Podlesnikom...“

„Ne hodi, Ilonka! Še je čas!“ prosi Ivan.

„Kaj se toliko brigaš zame? Tebi ni treba iti! Dovolj kruha imaš vsak dan in nisi nikdar lačen! Čemu siliš in še mene spravljaš v sitnosti? Le poglej očeta...“ Ilonka zastane beseda. Srepro zre stari Sukič na njo in na sina.

Ivanu je vroče ko v zakurjeni peči.

„Mati, pojdiva domov! Saj jutri lahko podpišem! Ali ne, ne! Saj ste rekli, da me brez Verena ne pustite!“

„Pojdimo!“ sili Ivan.

Trdih korakov vstopi Veren. Temen je njegov obraz.

Vsi se začudijo in ga vpraševaje gledajo.

„Ali daš mesečno po petintrideset kil pšenice in po petindvajset kil rži?“ Skoro hripav je Verenov glas.

„Kakor dogovorjeno!“

„In napišeš v pogodbo?“

„Pa napiši, Časar! Šestdeset kil pšenice dobi Veren več.“

„Sedemdeset kil! Sedem mesecev bom delal zate!“

„Za julij ne morem dati!“

„Rekel si na vsak mesec po deset kil pšenice več!“

„Napiši Časar! Še to prenesem, dasi si me s svojo trmo spravil ob par mernikov pšenice, ki mi jih ne bilo treba plačati, da si hotel po dobrem!“

„Oho...“ plane Horvat pokonci.

„Verenu lahko podarim vse silje, kar ga zaslužim, če hočem. S tem te nič ne oškodujem! Kadar boš tako delal ko Veren, dobi tudi tako nagrado. In če boš držal jezik za zobmi, dobiš še več! Sicer pa, Horvat! Tudi tebe čakam za obresti!“ Palirjeve oči tako nedvoumno in presunljivo gledajo Horvata, da ga mine veselje do nadaljnjih ugovorov.

Časar piše, piše, piše.

Veren si potisne klobuk na oči, sede k mizi in seže po kozarcu. Vsi vidijo, kake sledove je pustil boj, ki ga je dobojeval, na njegovem obrazu in v njegovih očeh.

Vrelo je v Verenu, ko je odšel. Jesen za jesenjo si je ponavljal in se zaklinjal, da ga Ritoper nikdar več ne ogoljufa. In vendar! kako zvito ga je hotel speljati na led! Napisati toliko ko drugim, v jeseni pa lepo reči: Toliko je napisano, toliko dobiš. Izgubo imam! Čisto po Ritoperjevo! Odločnih korakov je hitel domov in sklenil, da stopi na vse zgodaj jutraj k Podlesniku in mimogrede povpraša tudi pri Kiharju. Doma pa se je zamajala vsa jeza na Ritoperja in je zašepal trdni sklep. Sijali so obrabi otrok. Z velikimi kosi belega kruha so rajali po sobi, zadovoljnost je blestela v ženinih očeh. Še Štefanček je pozabil na svojo nejevoljno, ker ne pojde na delo. Žena je slutila iz temnega pogleda, kaj vre v možu, skalilo se ji je zadovoljstvo v očeh in je rekla: „Saj ni tak! Pogled, še v nedeljo jim nisem mogla razdeliti takega kruha! Lina je prinesla! Rad pomagaj! In poleti, ko te ne bo in pride ura in bo hudo — kam se naj obrnem? Pri roki je Ritoper in rad pomore...“ Brez besede se je obrnil in vrnil k Ritoperju.

„Vendar pojdeš?“ šepne Sotlička, ga sune s komolcem in mu ponuja kupico. „Kamen se mi je odvalil od srca. Saj popaziš na mojega Andraža?“

Veren izpije in se odgovori, ko da ga je sram pred ljudmi, ker je klonil pred Ritoperjem.

„Štefan, gledal boš na mojo Ilonko? Veš, da mi je vse na svetu. Ne veš, s kako težkim srcem jo puščam v svet in izpred oči.“ Šiftarka še vedno ni prav odločna, ali bi pustila Ilonko na delo ali ne.

Ivanu je vroče; očetov pogled leži nepremično na njem in ga žge.

„Pojdeš, ker pojde Veren?“ vpraša trpko in očitajoče Ilonko.

Ilonka čuti na sebi srep pogled starega Sukiča in Ivanu ne odgovori ničesar.

Ivan jo dvomljivo pogleda, si potisne klobuk na oči in odide iz sobe.

Sukič v dušku izpije kupico vina, pomigne Lini in naroči novo merico.

Ritoper menca roke, pogled mu nemirno plove in bega po sobi in se ustavlja na vratih, skozi katere je odšel Ivan. Zgrabi za prazen liter in odhiti z njim v vežo.

„Prehladiš se,“ kara skrbeč palirjev glas.

Ivan je oprt na podboje vežnih vrat in zatopljen v težke misli. Zdrzne se, ko ga nagovori Ritoper in ga raztreseno pogleda. Zamahne z roko, ko da mu ni ljubo, da ga moti palir in stopi pred hišo. Nemiren se vrne Ritoper v sobo.

Škrtnje peresa po papirju preneha, vsi pogledajo na Časarja.

„Si napisal?“ vpraša Ritoper.

„Sem!“ Časar si prižge ugaslo cigaro.

„Preberite!“ sili Horvat.

Časar si nastavi kupico vina na usta, počasi in premišljeno pije ter zre pri pitju na Ritoperja. Palir je neodločen. Ivana ni v sobi. Sukič zre ko gad nanj.

„Mar bomo podpisali kar na slepo?“ vpraša Horvat.

„Ali preberemo?“ Časar vstane in važno gleda po navzočih.

Ritoper se ne more odločiti in se izogiblje Časarjevim pogledom.

Še preden mu veli Ritoper z očmi, začne brati: „Pogodba je sklenjena med Aleksandrom Ritoperjem, palirjem, na eni strani, na drugi strani med poljskimi delavci Štefanom Verenom, Miklošem Horvatom, Andražem Sotličem, Ivanom Sukičem...“

„Kdo je ta Ivan Sukič?“ prekine stari Sukič Časarja.

(V drugo naprej)